

CSIKI HIRLAP

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre 8 K., fél évre 4 K., negyed évre 2 K. A hirdetések első díj szerint számítjuk. — Egyes szám ára 20 fillér.

Megjelenik minden szombaton.

Főszerkesztő:

PÁL GÁBOR

ny. főgimnáziumi igazgató.

Felolós szerkesztő:

Dr. GÁL JÓZSEF

ügyvéd.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Dr. Gál József ügyvéd irodája, hová a közlemények, hirdetések és az előfizetési díjak küldendők.

Kéziratokat nem adunk vissza. — Nyilvtér sora 20 fillér.

A hibontakozás kezdete.

A beteg parlamenti helyzet legalább annyiban javult, hogy az ellenzéki szétágazó törekvések egy mederbe terelődtek. Ugyanis valónak bizonyult az a hír, hogy az ellenzéki pártok a választójog alapelveire vonatkozólag megegyeztek. Remélni lehet tehát, hogy a kormányval és a kormányt támogató többséggel is a megegyezés ezen az alapon létesíthető lesz.

Váltig hangoztatta minden higgadt politikai vezérférfi, hogy a választójogi reformot csak pártközi megegyezéssel lehet közmegnyugvásra megoldani. Ennek a pártközi megegyezésnek alapját készítette elő az ellenzéki megegyezés, midőn megállapodtak abban, hogy a választójogot nyerjen minden állampolgár, aki írni, olvasni tud, legalább 24 éves, egy évig egy helyben tartózkodik és állandó lakása van. Értvén ez utóbbi alatt legalább egy szobából és konyhából álló lakást.

Ha a kormányelnöknek nem sikerült a Justh-pártot két előterjesztett javaslata alapelvei egyikének is megnyernie, ez az ellenzéki megállapodás valószínűleg közel hozza annyira a kormánypártot és az egész ellenzékét, hogy a siker reményével tárgyalhatnak egymással, ha Lukács László miniszterelnököt és Tisza Istvánt, a házelnöki szerepet vállalt munkapárti vezért, a parlamenti rend és béke érdeke, nem pedig az ellenzék letérésének vágya vezérli.

Minket — habár örvendünk az ellenzék megegyezéseinek és most már őszinte reménytünk az a beteg parlamenti helyzet pártközi egyezség útján való orvoslásához — két dolog nem elégít ki. Egyik az, hogy a véderőjavaslat hibának és magyar nemzeti szempontból sérelmes részeinek megjavítását az ellenzéki pártok, nem tűzték elég érveléssel maguk elé, midőn meg-

állapodásaik szerint csak a tartalékosok és póttartalékosok behívásáról szóló 43. szakasz kiküszöböléseinek elérésére törekednek. A másik, ami ki nem elégít, az a feltétel, mely a választói jogosultságot egyebek között nem az állam hivatalos nyelvében való írni és olvasni tudáshoz, hanem általában bármilyen nyelven való írás és olvasáshoz köti.

Ki, melyik hivatalos személy vagy testület lesz hivatva megállapítani, hogy a magát írni és olvasni tudónak bemozdott egyén valamely nyelven, péld. zsidó nyelven valóban tud-e írni és olvasni?

Minden magyar párt erősen hangoztatta a magyarság politikai vezetőszerének megővését s mégis az ellenzéki pártok figyelmen kívül hagyták éppen azt a feltételt, mellyel ez a cél legbiztosabban lenne elérhető. Nem értjük, hogy miéle tulhajtott alkalmazkodási elv vezérelte a pártokat, hogy ezt a feltételt még felállítani sem akarták vagy nem merték. Mi nem tudunk elképzelni nemzeti államot, mely hivatalos nyelvében az írás és olvasás tudását előtérbe ne állítaná, ha az értelmi censusnak ezt a legkisebb mértékét egyáltalán alkalmazni szükségesnek találja. Ilyen csak nálunk történhetik, ahol magas közjogi méltósághoz, püspöki álláshoz lehet jutni, anélkül, hogy az állam nyelvét beszélné — a püspökjelölt.

Pedig mi természetesebb, mint az, hogy ha a választói jogosultságot, mint közjogi funkciót, azokra terjesztik ki, akik egy bizonyos fokú biztosítékot szolgáltatnak, hogy ezzel a joggal a köznek javára élni tudnak és ez a biztosíték a műveltségnek egy legkisebb mértéke. t. i. az írni és olvasni tudás: akkor az állam nyelvére állítottassék előtérbe, melyet minden elemi iskola, akár felekezeti, akár községi jellegű, tanítani már 1868 óta köteles volt.

Jogkiterjesztésről lévén szó, igen természetesebb,

tes, hogy aki idáig választó volt, ezt a jogát nem veszíti el azért, ha írni és olvasni nem tud. Nem esnek tehát senkin sérelem, ha a választói jogosultság az állam hivatalos nyelvében írni és olvasni tudás feltételéhez köttetné, mert ezt a feltételt mindenki megszerezheti, ha a joghoz hozzá akar jutni; mert a nem magyar oktatási nyelvű iskolák is kötelesek voltak már az első 1868. évi népiskolai törvény értelmében a magyar nyelvet tanítani. Legfőkébb az állam annyiban hibás, hogy a törvényelőírta kötelezettség ellenőrzésében tulságig menőleg elnéző volt azokkal a felekezettel szemben, melyek alkalmazott tanítóikat nem csak a magyar nyelv tanítására, de még arra se kötelezték az Apponyi-féle újabb népiskolai törvény életbelfetéséig, hogy ők maguk a magyar beszédet megtanulják.

Nagyon tévedne, aki azt hinné, hogy ez az állapotunk valami elszigetelt és tulhajtott sovinstia felfogásnak a kifolyása. Az ilyen szemben hivatkozhatunk azokra a memorandumokra, melyeket Klauen gróf volt miniszterelnök és belügyminiszter felhívására az erkölcsi testületek küldöttek be a választójog kiterjesztésére vonatkozólag. Csaknem valamennyi kulturegyesület, egyetem, jogakadémia és az összes gazdakörök és gazdasági egyesületeknek körülbelül 70%-a a jogosultság kiterjesztését a magyarul írni és olvasni tudás feltételéhez kívánta fűzni, melyek úgy látszik, irott malasztanak maradnak és legfőkébb mint történelmi emlékek fognak fennmaradni bizonyosságul annak a bátortalanságnak, melybe a magyart saját hazájában belső elenségei és dinasztiajának politikája szorította és a huszadik század elején is annyira lefogva tartotta, hogy parlamentje a választójog kiterjesztésének kérdéssel nyelvért előtérbe állítani se merté.

L. r.

A „CSIKI HIRLAP” TÁRGÁJA.

ELMENNÉK.

Szeretnék elmenni messze innen,
Elmenni oda, hol nem fáj a seb,
Hol a rózsának tövise nincsen
S az élet terhet vinni edesebb.
Elmenni búcsú, áldás nélkül,
Mint őszi dőn a költöző madár,
Szár az szemekkel nézni vissza,
Míg elmarad a kéklő szemhatár.
Szeretnék, ah de nem ereszt
Egy roskadozó fakereszt.

Ott áll egyedül a faluvégen,
Az Ődvözítő képe még rajta,
Úgy örökdió a dolgozó népen
S a távozó utast visszalátja.
Elébe áll a bujdosónak,
Visszaidézi szép emlékeit
S a remény lágy, puha látásával
Letörli szemé lorró könnyeit.
S hiába megyek, nem ereszt
A roskadozó fakereszt.

Csak biztat, hogy majd valamikor, ha
Kifogy az erő vén ereimben
S munkás legyverem lebul a porba,
Alkonyatkor majd elenged innen.
Pedig késő lesz minden akkor,

Lassan lehull a vadrózsa szirma,
Puha szőnyeget terít alá
S eljön a vég, amint meg van írva.
Hollőszárnyán leszál az est
S reám borul a sirkereszt.

Zakariás Bálint.

Sár.

— Irtó: Földes Zoltán. —

Lelketlen fekete matéria! Mennyi bajt okoztal nekem a minap.

Tanítógyűlésre mentem át Ditróba. Mentem, mentem, meidegéltem és egyszer csak: nem meidegéltem. Ezt, kérem, sziveskedjék úgy érteni, hogy sár volt, még pedig alapos sár Szeretném „kátyúnak” nevezni, de nem szeretek a tulzó kifejezésekkel dobálózni. Flég, ha jelzem, hogy a leg s á r a b b volt. Ezt megint tessék úgy értelmezni, hogy derékgig stlyedtem a csikvármegyei utba. Ebből pedig az következik, hogy elkezdtem kiabálni, bár nem úgy, mint — Goldstein Számi. Hanem így ni: — Felebarátain, óh, jaj, jaj! Segítség! Tolvaj! Tolvaj!

Ez utóbbi kifejezésnek eredménye lett, mivel azt hitték a földi gyarló tergek, hogy tűz van és segítség végett az utcára szaladtak.

(Remetén ugyanis tűz esetén „Tolvaj”-t kiáltoznak.)

Meghökkenetek és indignálódva távoztak;

— De hiszen nincs is tűz! Csak egy ur dögöldik a szigonyban (agyag).

És ellejtettek portáikra

Én pedig, már állig merültem, elmelkedtem a fekte habokban sorsunk mulandóságáról és a demokrácia kevésbé jogosult voltáról. E közben néma szorongással tekintettem vissza egykori gazdagságomra, vagyis — azaz — tudniillik: fél kilométernyire elmaradt szándáljaimra, melyek bánatosan huzódtak meg egy néhai km.-jelző lombtalan árnyékában.

Oh és ah, borzasztó pillanatok! Mig a falvakban és városokban „kedv s öröm ropkodnék”, amig Sipulusz Budapesten vidáman nyergelteti pompás szamovárját az orosz cár számára (lásd egyik legutóbbi nevetteményét!), addig én itt, Remete és Ditró közt a let és nemlet borzasztóságán Hamletként tündödom. És ki vagyok teve minden halálnékem legborzasztóbbáknak. Vagyis: nem ágyban, párnák között halni meg, hanem a — közönséges, ordináre, undok elemben, mely sárnak nevezetlik.

Vagy talán nem is elem a sár, hanem vegyület. Ha vegyület, vegyület! Nem érek most rá arra, hogy analízáljam a remetei loec kémiai összetételét, mert, im, itt a distelen kimulás legközelebbi pillanata. Elnyel a megyei ut s marad a sár. Jómagam valamelyik megtelebhezhetetlen fizikai törvény alapján elmerülök; aztán Dr. Hankó Vilmos leadhatja a maga vegytan méréseit a remetei sárról. Mit bánom én!...

Jaj, jaj! Már beszélni sem tudok. A szájam már el-ma-rult. (Ha az ember szája megtelik, mint ezuttal az enyém, a magas hangú szavakból mély

Házvezetőnői

Állást keres egy gazdasszonyi teendőkhöz teljesen jártas özevegő asszony, mérsékelt díjazás mellett. Cím megtudható a kiadói hivatalban.

VARÁZSFUVOLA

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A „varázsfuvola” rendkívül kellemes, 20 acél trombitahanggal és 4 erős bőgővel van ellátva. Díszes kivitelben, kottafüzettel, dalokkal tikkal, ajándékkal együtt csak 4 korona.

Isakís Wagner a „Hangszer-Király” ország-szerte elismert legelősebb hangszeráruházában kapható, Budapest, József-körút 15. Gyorsjavító műhely. Kérjen fényképes hangszerárjegyzéket.

Kertészeti jelentés.

3 éves bimbós, szép magas törzsű, alacson törzsű, futó és szomorú rózsafák. — Mindenféle konyha- és kertészeti növények nagy választékban kaphatók Helvig G. János kertészetében Csíkszeredán.

Fővárosi

Lapok, u. m.: Budapesti Hirlap, Az Újság, Magyar Hirlap, Magyarország. Nap minden időben kaphatók Szvoboda Miklós könyv- és papírkereskedésében Csíkszeredán.

KINCSET ÉR

Tordy-féle Hollandi 3 király tea

mivel nemcsak hashajtó, hanem egyúttal étvágyjavító, gyomortisztító, emésztést elősegítő, bél-működést szabályozó, nemkülönbben a legmáskacsabb gyomorbetegségek is segít. Csomagja (kbl. 10-12-szeri használatra) gyógytárban 50 fill.

Minden gyógytárban kapható.

ÉRTESETES.

Van szerencsém a mélyen tisztelt helybeli és vidéki közönség szives tudomására adni, hogy nagy raktártartok a legjobb fajta szövetekből.

férfi öltönyöket

készíték a legújabb divatok szerint, felelősséget vállalok azok kifogástalan kiviteléért.

Mérsékelt árak.

Pontos kiszolgálás.

A n. é. közönség partfogását kérve, vagyok alázatos tisztelettel:

BAKSI FERENCZ,
fertészabó,
Csíkszeredán.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy raktáron tartok **férfi-, női- és gyermekeipőket**

a leggyorszerűbbtől, a legjobb kivitelig. — Gyermekeipők minden szímben nagy választék. Mérték utáni rendelést gyorsan és pontosan eszközölök. Kívánatra házhoz is elmelegyek. Kérem a n. é. vevő és rendelőközönség szives partfogását, tisztelettel:

MANDEL IZIDOR

Csíkszereda, Kossuth L.-utca 63. sz. a.
10-10

A szalonban és a gyermekszobában mindenütt ott legyen, mert kicsinyt, és nagyot, fiatalt és öreget, szegényt vagy gazdagot egyaránt megcseszén szórakoztat. — Mindenütt kapható.

Gyártja: a „Cserépgyár” R. T. Kismányán.
Minden nagyobb városban allando bizományi raktártől ohaítván fenntartani, e célra ovadékképes és 26-8 agilis képviselőket keresünk.

A budapesti raktár telefonszáma 170-68.

Ne mulassza el az alkalmat, ha Csíkszeredára

bejön, betekinteni:

Pontos kiszolgálás!!

8-10

Kérjük az igen tisztelt vevő közönséget a cégre figyelni.

Szolid árak!

Mózes József
női és férfi divatüzletébe, mert e cégnél kapható a legszebb, legolcsóbb és legdivatosabb:

Noi felöltő . . . . . 12 kor. és felebb	Finom divatos férfi öltöny	15 kor. és felebb
Elegans leányka kabát 8	. . . . . fin	12 . . . . .
Finom divatos férfi Raglan 18	. . . . . , ... , ...	kostümök 4 . . . . .

Vidéki megrendelések pontosan lesznek eszközölve.

KÖBÁNYAI SÖRKIRÁLY!

Van szerencsénk Csíkszereda város és vidéke nagyérdemű közönségének becses tudomására hozni, hogy Csíkszeredán

GÁL FERENCZ SÖRGYÁROS urnál

sörraktárt létesítettünk, a melyben söreink ugy eredeti hordókban, valamint gondosan és szakszerűen töltött palackokban mindenkor friss minőségben kaphatók. Kérjük a n. é. sörgyárosztó közönséget, sziveskedjék ezentúl nevezett képviselőnknel beszerezni. — Söreink ugy a belföldön, mint a külföldön és messze tengerentúli országokban is a legjobb hűrnévnek örvendenek: mi exportáljuk a legtöbb sört hazánkából és a mely kiállításon söreinket bemutattuk, mindenütt a legelső díjat nyertük el egy

1906-ban Budapeston
1900-ban Párisban

1904-ben Florenzben
1905-ben Palermo-ban és Napolyban, 1906-ban Wienben

1908-ban Londonban
1911-ben Turinban.

Jogosult tehát azon meggyőződésünk, hogy söreink forgalmát nagyban emelni fogja a n. é. közönség. — Tisztelettel

Nem tévesztendő össze. Ezen sörök kizárólag csak a fenti cégnél kaphatók.

Kőbányai Polgári Sörfőző R. T.

SÖRNEMEK: Polgár, Király, Márcziusi, Kivitelű márcziusi, Szent István, Kőbányai Barátmalata és Dupla Malátásör.

Tavaszi ujdonságok megérkeztek.

Szép választék a legújabb divatu női, férfi és gyerek divatcikkekben

Pototzky Pál női és férfi divatüzletében Csikszeredán,

hol mindennemű varrógépek, gyerekjátékok, temetkezési cikkek, kész női és férfi ruhák, cipők, kalapok, nyakkendők, utazó kosarak, bőröndök olcsón kaphatók.

Mátrai Ignácz

órász, ékszerész és látszerész Csikszereda, saját ház

Ajánlja dusan berendezett legújabb szerkezeltü

arany- ezüst és Omega zseborákat.

Állandó nagy raktárt tart valódi drágakövű

ékszerekből

Továbbá látszerézi cikkek nagy választékban. Olcsó árak! — Pontos kiszolgálás!

A vitások gyorsan és lelkiismeretesen készíttetnek el.

GÉPÜZEMÜ

asztalos vállalat

Csikszereda Vörösmarty-
utca 21. szám.

Készít asztalos munkákat minden kivételben. Elvállalja faanyag kidolgozását asztalos mester uraknak szakszerű gépei által mérsékelt munkadíj ellenében

HIRDETESEKET

olcsó ár mellett felvesz a kiadólívat.

POHARAS

Legjobb sör

SÖR

a „Pilseni Ósforrás“

Csikvármegye területén
egyedüli elárúsító hely Csikszeredában:

úzv. Nagy Istvánné Zöldfa-vendéglője

hol mindennap frissen csapolva poharankint kapható.

Nuridsány Márton

női és férfi divatüzlete új helyiségében
Csikszeredán (a régiivel szemben)

A legnagyobb választékban kaphatók az összes női és férfi divatárak a legolcsóbb árban.

Elismert, szolid bevásárlási hely.

Kéretik a címre ügyelni!

A nagyérdemű hölgyközönség becses figyelmébe!

Bécsi és budapesti körutamból hazatérve, szíves tudomására hozom a n. e. hölgyközönségnek, hogy Csikszeredában a Rákóczi-utcában levő dohánytözsde mellett, a mai kornak megfelelő és a logkényesebb igényeket is kielégítő

Női kalap divattermet és modellek szerint fűzőkészítő műhelyt

nyitottam. Raktáron tartok párisi és bécsi modell-kalapokat, ugyszintén minden e szakmába vágó divateikket. Elvállalom mindennemű kalapoknak izlases díszítését és átalakítását. Gyászkalapokat raktáron tartok. Mérék szerint készítek megfelelő modon: fűzőt, háskötőt, hátegyenesítőt és mell-tartókat; minden e szakmába vágó cikkek javítását és takarítását pontosan és jutányos árban eszközölöm A t. hölgyközönség jóakaratu támogatását kérve és biztosítva a pontos kiszolgálásról. vagyok tisztelettel

Ligeti Samuné
NŐI KALAP DIVATTERME
CSIKSZEREDÁBAN.

Filó Károly nagy temetkezési intézete, Csikszeredán, saját ház.

Nagy választék mindenféle temetkezési cikkekben, u. m.: érc- és fakoporsók a leggyeszérűbbtől a legdíszesebb kiállításban, szemfödlek könyök- és fejpárnák, harisnyák, gyászfátyolok, gyertyák és szalagok, gyászjelentések stb. stb.

Koszorúk és koszoru szalagok óriási választékban. Üvegfedelű érckoporsók kizárólagos raktára. Díszes gyászkocsik. Temetkezéseket elvállal pontos kiszolgálás és szolid árszámítás mellett.

Értesítés!

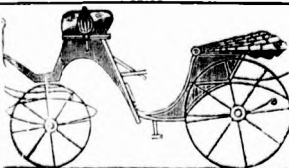
Van szerencsém a t. hölgyközönség szíves tudomására hozni, hogy a diszitónóm Párisban volt tanulmány uton, a honnan február hó elsején jött vissza.

Szezszerü ujdonságok

március hó elejétől már raktáron vannak.

A t. hölgyközönség szíves pártfogását kérve, maradok tisztelettel:

MÁTHÉ JÓZSEF női divatkalap- és rövidáru-üzlete,
CSIKSZEREDA, Kossuth Lajos-utca (Grünwald Albert-féle ház)

SZABÓ FERENC

kocsigyártó, nyerges, kárpitós és szíjgyártó üzlete

Csikszereda, Mikó-utca 16 sz.
(Suját ház.)

Kocsigyártó, nyerges, fényezési munkák, ugyszintén kárpitós, butorbehuzás és díszítési munkák, matrácok és paplanok; kész kocsik, szekerek, szánok és mindenféle töltött és töltetlen butorok, a lehető legjutányosabb áráért; esetleg reszeltfűzetés mellett is kaphatók. Saját készítményű ágycfoelek, ruganyos matrácok, ologans falakkal, valamint kucsi ülések stb. állandó raktáron. Egyedüli bizományi raktár a Lukrécia hámfestő- és impregnáló zstradékok fekete és naturszínben.

Legjutányosabb be- vásárlási forrás

ugymint: hajtápokban, manükör-készletokban, zsebkésekben, pénz-orszényekben és mindennemű külön-lezségegekben, valódi YES porcellán puder, Dianna sósborszesz és Nestlé-féle gyermek táplisz, fólerakata

FEKETE VILMOS Első Csikmegyei illatszert- és piperekereskedésben
— Csikszeredán. —

Kellemes üdítő ital

a Hosszuasszói Erzsébet SAVANYUVIZ

1 literes palackban 10 fillér. Megrendelhető:

A Hosszuasszói forrás
kezelőségénél Csikszeredán.